

การศึกษาปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
A Study of Problems of The Implementation of Professional Learning Community
Principle in Schools under The Office of Suphanburi Primary Educational
Service Area 3

ขวัญจิรา แทงทอง¹, ไกรวิชญ์ ดีเอม², ธีรพจน์ แนนเนียน³
Kwanjira Tangthong¹, Kraiwit Dee-aim², Teerapod Naebnean³
Corresponding Author E-mail: kwanjiratangtong78@gmail.com

Received: 2023-02-08; Revised: 2023-03-07; Accepted: 2023-03-10

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 35 คน และครู 251 คน รวมทั้งสิ้น 286 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.77 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างแบบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ ผลการศึกษาพบว่า

1) ปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับปัญหาการดำเนินงานสูงสุด คือ ด้านภาวะผู้นำร่วม รองลงมา คือ ด้านที่มาร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ และต่ำสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ร่วม 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อระดับปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้จำนวน 3 คู่ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี และประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป และประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป

คำสำคัญ: ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, การบริหารสถานศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Student in Master of Education Degree, Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The objectives of this study were to study and compare Problems of the Implementation of Professional Learning Community Principle in Schools classified by position, educational level and work experience. The sample comprised 35 administrators and 251 teachers, totaling 286 people. The research instrument was a questionnaire according to the on the Problems in the operation of the community of professional learning of educational institutions with the reliability as 0.77 The statistics used in the data analysis were mean, percentage, standard deviation, t-test independent, analysis of variance (One-way ANOVA) and Scheffe's method of multiple comparison tests. The study findings were as follows:

1) Problems of the Implementation of Professional Learning Community Principle in Schools in overall level was at a high level To consider each aspect, it was found that the most problematic level by shared leadership, followed by teamwork, and the lowest was roles of shared vision, respectively. 2) The results of the comparison of the opinions of the school administrators and teachers on Problems in the operation of the community of professional learning of educational institutions the Office of Suphanburi Primary Educational Service Area 3, classified by position, it was found that overall, it was found that overall there was no difference, thus rejecting the research hypothesis Classified by educational level and work experience, it was found that overall there was difference, at .05 level according to the research hypothesis. Three pairs are school administrators and teachers with less than 5 and 5-10 years of work experience and less than 5 and 10 years of work experience and 5-10 and 10 years of work experience.

Keywords: Professional Learning Community, Administration of School

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 22 ระบุถึงหลักการจัดการศึกษาว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติ เต็มศักยภาพ ดังนั้นสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องแสวงหาวิธีการช่วยนักเรียนทุกคนให้สามารถเรียนรู้ได้ตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ในยุทธศาสตร์ข้อที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้กำหนดเป้าหมายให้ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยที่จำเป็นในศตวรรษ ที่ 21 และเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งนวัตกรรมการศึกษาจะต้องทราบและจัดดำเนินการให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษานั้นคือ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเข้าสู่การศึกษาระดับสูงและ โลกของการทำงานท่ามกลางสภาวะของการแข่งขันที่สูงขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560: 1-24)

นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ โดยกระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ในฐานะผู้ขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ ทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย และนโยบายเร่งด่วน เรื่องการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 โดยคาดหวังว่าผู้เรียนทุกช่วงวัยจะได้รับการพัฒนาในทุกมิติ เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ และมีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลสัมฤทธิ์ สร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม และผลักดันให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ และประสิทธิภาพในทุกมิติ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) คือในด้านที่ 2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา และด้านที่ 5 การส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2565: 1-4)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 โดยได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 4 ปี (พ.ศ.2561-พ.ศ.2564) กับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเรื่อง ส่งเสริมกระบวนการ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมุ่งเน้น การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ อย่างเป็นองค์รวมที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน ซึ่งผล ดังกล่าวข้างต้นทำให้ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารและครูจึงร่วมกัน วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกำหนดโครงการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรใน การเตรียมการและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมไปถึงปัญหาการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ยังคงไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากครูยังไม่มีความเข้าใจใน กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานที่ถูกต้อง รวมไปถึงผู้บริหารและครูยังไม่มีความเข้าใจการมีส่วนร่วมวางแผน การดำเนินงานให้สอดคล้องกับ แนวทางของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3. 2564: 31)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจอย่างยิ่งในการทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาการดำเนินงาน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เพื่อให้ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาเป็นประโยชน์และกำหนดนโยบาย เป้าหมาย รวมถึง แนวทางการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ส่งผลให้ผู้เรียนมีศักยภาพมากยิ่งขึ้น โดยชุมชน สถานศึกษาและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อระดับปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยจำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับ การศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3 แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

บริบทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 125 แห่ง จำนวนครู และ บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ทั้งที่เป็นข้าราชการและอัตราจ้างประเภทต่าง ๆ รวมกันทั้งสิ้น จำนวน 1,025 คน เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนและรักษาการฯ จำนวน 125 คน ข้าราชการครู จำนวน 900 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. 2565: ออนไลน์)

สิรินญา ศิริประโคน (2561: 8) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง จะครอบคลุมในเรื่องของเป้าหมาย การมีบุคลากร และทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้แต่ไม่ได้ใช้ศาสตร์เพียงอย่างเดียวยังต้องใช้ศิลป์เข้าควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้องค์ประกอบที่สำคัญ ของการบริหารจะประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ที่แน่นอนทรัพยากรในการบริหารการประสานระหว่างกัน และประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการทำงาน

สุภาภรณ์ เทียงทางธรรม (2564: 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดกระบวนการทำงานโดย ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนทั้งศาสตร์และศิลป์ให้เกิดความร่วมมือกันของบุคลากรในสถานศึกษาในการพัฒนา สถานศึกษาพัฒนาเยาวชน ชุมชน สังคมในทุก ๆ ด้านเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและตรงตามความต้องการของสังคม

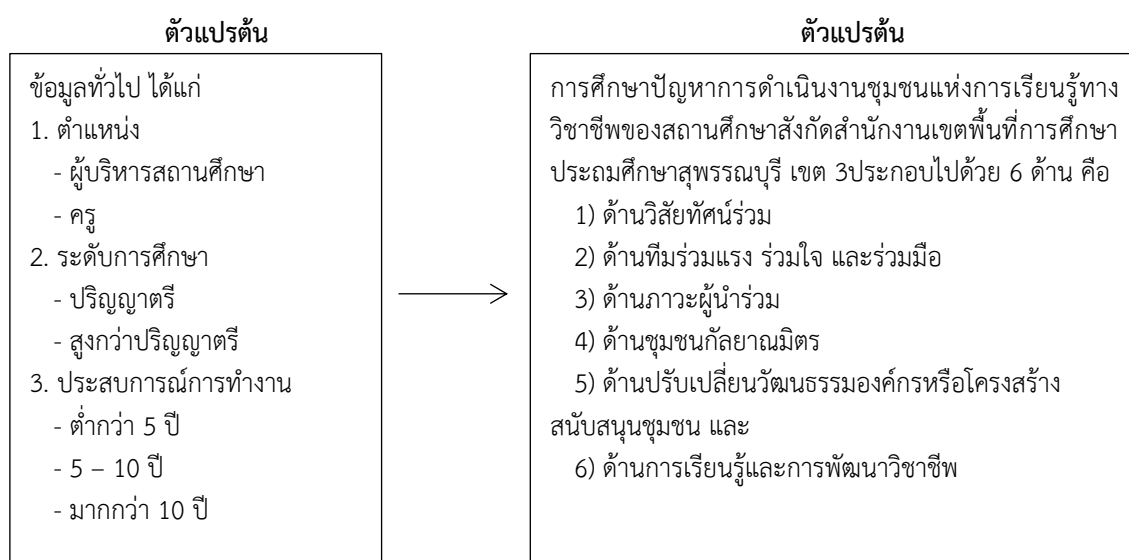
เสถียร อ่วมพรหม (2560: 2) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง ชุมชนที่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของชุมชนโดยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรทั้งหมดในชุมชนกล่าวคือ บุคลากรทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกัน มีการสร้างองค์ความรู้ที่หลากหลายมีการคิดค้นและเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติร่วมกัน

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560: 24) กล่าวว่า การศึกษาปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ตามการวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านวิสัยทัศน์ร่วม หมายถึง การดำเนินงานปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์สถานศึกษา เพื่อแก้ปัญหาในการกำหนดทิศทางการกำหนดเป้าหมาย
2. ด้านร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ หมายถึง การดำเนินงาน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพรับฟังความคิดเห็น และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ครูร่วมกันทำงานกันอย่างสร้างสรรค์
3. ด้านภาวะผู้นำร่วม หมายถึง การดำเนินงานร่วมตัดสินใจ แสดงออกทางความคิด ลงมือปฏิบัติงานอย่างมุ่งมั่น เสียสละ และให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมงาน
4. ด้านชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง การดำเนินงานยึดหลักธรรมาภิบาล การบริหารและการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้สถานศึกษาเป็นชุมชนแห่งความสุข
5. ด้านปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร หรือโครงสร้างสนับสนุนชุมชน หมายถึง การดำเนินงานให้สถานศึกษามีพร้อมในการจัดโครงสร้างตามบริบทของสถานศึกษา ผู้บริหารวางโครงสร้างการปฏิบัติงานให้เป็นระบบ
6. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง ดำเนินงานความสามารถของตนเองตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ตามความสามารถที่ตนเองถนัด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ตามการวิเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 6 ด้าน ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เรื่อง การศึกษาปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผู้ศึกษาจึงขอเสนอตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 125 คน และครูจำนวน 900 คน รวมทั้งสิ้น 1,025 คน จากโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 125 แห่ง
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน และครู จำนวน 251 คน รวมทั้งสิ้น 286 คน จากโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 125 แห่ง ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากการเปิดตารางของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น .05

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการศึกษาปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู การการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) ทีมร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) ชุมชนกัลยาณมิตร 5) ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรหรือโครงสร้างสนับสนุนชุมชน และ 6) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (สหายทิพย์ ยะฟู. 2560: 126-128) มีความหมายดังนี้ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

5 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษาได้ค้นคว้า ทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องการศึกษาปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา

2. กำหนดกรอบเพื่อสร้างแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดให้ครอบคลุมตัวแปร ตามกรอบความคิดภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข

3. ร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา โดยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Likert's Summated Rating Scale) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. ผู้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 51 ข้อ เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามทั้งฉบับ เพื่อให้มีความถูกต้องและความชัดเจน ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

5. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของคำถามแต่ละข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้ ซึ่งใช้เกณฑ์การพิจารณาของ สุปัตนา หอมบุปผา (2558: 160 - 161)

6. นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง

7. ปรับปรุงแก้ไข ข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อขอความเห็นชอบ โดยวิธีหาค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) ซึ่งข้อคำถามเดิมมี 51 ข้อ เมื่อผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแล้วนั้น มีข้อ

คำถาม สอดคล้องตามวัตถุประสงค์จำนวน 51 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 นำข้อคำถามทั้ง 51 ข้อ มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

8. ผู้ศึกษาดำเนินการนำแบบสอบถามที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

9. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa - coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.77

10. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เก็บข้อมูลในพื้นที่

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม (Google Form) ทางระบบ Smart office ของโรงเรียนในสังกัดเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 286 ฉบับ เพื่อขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างวันที่ 18-22 กรกฎาคม 2565

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามคืนจนครบจำนวน 286 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อนำมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบคำถาม หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดประสงค์ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยวิธีการแจกแจงค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำมาสรุปเป็นภาพรวมและแปลความหมายค่าเฉลี่ย ทั้งนี้ผู้ศึกษาจะใช้เกณฑ์แปล ความหมายของคะแนนตามเกณฑ์ (สาธิต ทรัพย์รวงทอง 2557: 176-179) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง ปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.40 หมายถึง ปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการศึกษา

1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม

1.2 หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของ Cronbach

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ในการศึกษาครั้งนี้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

2.1 ค่าร้อยละ (%)

2.2 ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent Simple test

3.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับปัญหาการดำเนินงาน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนก ตามประสบการณ์ทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และเมื่อพบว่าด้านที่มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยแบ่ง ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 286 คน พบว่า ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 12.20 ตำแหน่งครู จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 87.80 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 43.70 ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 47.20 ประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 33.90 และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 18.90

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า ระดับปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.34) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับ ปัญหาสูงสุด คือ ด้านผู้นำร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.79$, S.D.=0.32) รองลงมา คือ ด้านทีมร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมืออยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$, S.D.=0.42) และด้านที่มีระดับปัญหาต่ำสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.51)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน พบว่า โดย ภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้จำนวน 3 คู่ คือ ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี และประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป และประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี กับ 10 ปีขึ้นไป

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทั้ง 6 ด้าน สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัญหาผู้บริหารสถานศึกษา ขาดการกำกับ ติดตาม การดำเนินอย่างเป็นระบบ และครูในสถานศึกษายังไม่มีความเข้าใจ ในกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานในด้าน กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ถูกต้อง ผู้บริหารสถานศึกษายังไม่มีการสนับสนุนและกระตุ้นให้ครูมีส่วนร่วมใน การวางแผนการดำเนินงาน ไม่มีการปรึกษาและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของการทำงานร่วมกัน รวมไปถึงครูยังมีการ

งานที่มาก เพราะสถานศึกษาในสังกัดมีโรงเรียนขนาดเล็กอยู่มาก ทำให้ครูในบางโรงเรียนต้องรับผิดชอบนักเรียนหลายชั้น มีการรวมชั้นเรียนเพราะขาดบุคลากรทางการศึกษา จึงเป็นปัญหาทำให้ครูให้ความสำคัญน้อยลงกับการทำงานและสร้างบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับผู้อื่น ทำให้การทำงานเป็นทีมไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560) และเมื่อพิจารณาปัญหาการศึกษาปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ได้แก่

1.1 ด้านวิสัยทัศน์ร่วม พบว่า ข้อที่มีระดับปัญหาสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์สถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัญหาผู้บริหารสถานศึกษาขาดทิศทางการเชื่อมโยง การกระตุ้นให้ครูสร้างวิสัยทัศน์และการปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้และไม่สามารถมองเห็นวิธีการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมที่จะนำสถานศึกษาไปสู่การดำเนินงานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้บรรลุตามเป้าหมายและความต้องการที่ชัดเจนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2557) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา ผลวิจัยพบว่า วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องเรียนรู้วิสัยทัศน์ ค่านิยม และวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่โดยครูร่วมกันเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ พบว่า ข้อที่มีระดับปัญหาสูงสุด คือ ผู้บริหารและครู ดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างเต็มความสามารถตามแนวทางที่ตั้งไว้ร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัญหาที่ผู้บริหารสถานศึกษาขาดแนวทางการยึดหลักปฏิบัติการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามแนวทางเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน ทำให้เป้าหมายที่มีไว้ร่วมกันไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ไม่มีการสร้างพลังในการเรียนรู้ร่วมกันในสถานศึกษาจึงทำให้การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและไม่เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานที่ตั้งไว้ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิมพ์อร สดเอี่ยม, และคนอื่น ๆ (2561) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลวิจัยพบว่า โรงเรียนต้นแบบของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกิดจากการรวมพลังความร่วมมือการทำงานของผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาเกิดวัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจกันทำให้ร่วมกันแก้ปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านภาวะผู้นำร่วม พบว่า ข้อที่มีระดับปัญหาสูงสุด คือ ปัญหาผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันเป็นผู้นำร่วมในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัญหาที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่เป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่ลงสู่การปฏิบัติทั้งในเชิงการบริหารจัดการและครูยังไม่มีกรวางแผนการดำเนินงาน การขับเคลื่อนที่เป็นระบบ ทำให้การดำเนินงานระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูไม่มีการขับเคลื่อนในพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปภาวี่ พิพัฒนลักษณ์ (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 ด้านชุมชนกัลยาณมิตร พบว่า ข้อที่มีระดับปัญหาสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้สถานศึกษาเป็นชุมชนแห่งความสุข ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัญหาของผู้บริหารไม่ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน ยังคงใช้ระบบตามระเบียบทางราชการมากเกินไป ใช้อำนาจในการบริหารการปกครอง และเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว จนทำให้ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้เต็มตามศักยภาพความสามารถเกี่ยวกับการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จึงส่งผลทำให้ครูกังวลและไม่กล้าที่จะตัดสินใจในการดำเนินงาน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ และทำให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา ผลวิจัยพบว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นวิธีการในการพัฒนาครูโดยการจัดบรรยากาศให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีลักษณะ เป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์อันดีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และเป็นกัลยาณมิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรหรือโครงสร้างสนับสนุนชุมชน พบว่า ข้อที่มีระดับปัญหาสูงสุด คือ สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนองค์กรไปสู่สังคมที่มีความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรนั้นมีปัญหาและปัจจัยหลายอย่างเนื่องด้วยเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตของมนุษย์เรามากขึ้น จึงส่งผลให้ครูเกิดความโดดเดี่ยวในปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน อยู่กับโทรศัพท์มือถือมากกว่าการสนทนากับเพื่อนร่วมงานและบรรยากาศที่ไม่เอื้อต่อการทำงาน จึงไม่มีสังคมแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและไม่มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรทิศา เมฆวัตต์ (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลวิจัยพบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน โดยเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กรด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และด้านการจัดการความรู้ ตามลำดับ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ พบว่า ข้อที่มีปัญหาสูงสุด คือ ผู้บริหารและครูร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ตามความสามารถที่ตนเองถนัดและครูมีความอดทนต่อการค้นหาคำตอบเพื่อได้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัญหาผู้บริหารสถานศึกษาและครูยังไม่มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพที่ตนเองถนัดโดยตรง และขาดการใส่ใจการพัฒนาตนเอง ขาดการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ จึงทำให้ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้อย่างเต็มที่ เติบโตความสามารถ และไม่เกิดนวัตกรรม การต่อยอดของแนวความคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันนั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิริยะ วรายุ (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านดอนมูล (สุวรรณสารราษฎร์บำรุง) โดยการเทียบเคียงสมรรถนะกับโรงเรียนลำปลายมาศ ผลวิจัยพบว่า ได้นำผลมาบูรณาการการพัฒนาความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านดอนมูล ในทุกองค์ประกอบเพื่อให้มีผลการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นหรือมีความใกล้เคียงกับโรงเรียนที่เทียบเคียง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อระดับปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีลักษณะของการปฏิบัติงานในสถานศึกษาร่วมกัน โดยมีการวางแผนการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาร่วมกัน จึงทำให้มุมมองและแนวทางการดำเนินงานของผู้บริหารและครูมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์เดียวกัน อีกทั้งผู้บริหารและครูมีการอบรมพัฒนางานในลักษณะที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาร่วมกัน การบริหารสถานศึกษาซึ่งจะมองในภาพรวมมีลักษณะคล้ายกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรทิศา เมฆวัตต์ (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีตำแหน่งที่ไม่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ระดับการศึกษาส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรก็จะต้องมีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาแตกต่างกันกับครู ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการสถานศึกษา คือ ผู้ที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากในภาคปฏิบัติจะเป็นตัวการและเป็นกลไกหลักในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ต้องทำหน้าที่และรับผิดชอบโดยตรงในการดูแล ควบคุมกำกับและส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ครูก็มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ทำให้การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา เป็นไปตามนโยบายที่ได้วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กรองกาญจน์ นาแพร่ (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ จังหวัดสมุทรสาคร ผลวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและ

ครูในสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาลจังหวัดสมุทรสาครการ เป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ระบบสนับสนุนในโรงเรียนภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและภาวะผู้นำร่วม และวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมกัน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ มีเพศ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ทำให้มีความคิดเห็นต่อดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพแตกต่างกันไปตามประสบการณ์การทำงานและตามภารกิจของงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Robert (2018) ศึกษาวิจัยเรื่อง Elementary Teachers' and Administration Experiences with Professional Development to help implement the Common Core: A Case Study ผลวิจัยพบว่า ประสบการณ์ของครูและผู้บริหารประถมศึกษากับการพัฒนาอย่างมืออาชีพในการช่วยดำเนินการตามหลักทั่วไป การพัฒนาวิชาชีพในการดำเนินการตามมาตรฐานหลักดำเนินงานชุมชนของการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ได้ข้อเสนอแนะในการศึกษาดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1.1 ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ผู้บริหารและครูต้องปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาให้มีสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และมีการบริหารจัดการวางแผนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาร่วมกัน ได้ มีขับเคลื่อนให้ครูประเมินผลการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา

1.2 ด้านร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ ผู้บริหารและครูดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างเต็มความสามารถ ผู้บริหารต้องกระตุ้นให้ครูมีหลักการทำงานร่วมกันเป็นทีม ควรสนับสนุนให้ครูใช้รูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อให้มุ่งการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.3 ด้านภาวะผู้นำร่วม ผู้บริหารและครูต้องร่วมกันขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของเพื่อนครู แลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา

1.4 ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูเป็นชุมชนแห่งความสุขสร้างบรรยากาศ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการนิเทศแบบกัลยาณมิตรในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีเสรีภาพในการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.5 ด้านปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรหรือโครงสร้างสนับสนุนชุมชน สถานศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนองค์กรไปสู่สังคมที่มีความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและสถานศึกษา มีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแบบกัลยาณมิตรในการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.6 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารและครู ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ตามความสามารถที่ตนเองถนัด ตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาและควรส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูร่วมกันปรับปรุง แนวทางการปฏิบัติงานเพื่องานที่มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรศึกษาผลการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี

2.2 ควรศึกษาแนวทางการปรับปรุงการให้ชุมชนเข้ามาพัฒนาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรองกาญจน์ นาแพร่. (2560). การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียน จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ., 10(1): 34 - 41.
- ปภาวี พิพัฒลักษณ์. (2558). กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปองทิพย์ เทพอารีย์. (2557). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสารมิตร.
- พิมพ์พร สดเอี่ยม, และคนอื่น ๆ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. อินทนิลทักษิณสาร, 13(3): 67 - 82.
- พรธิดา เมฆวาท. (2559). ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วิริยะ วรายุ. (2559). การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านดอนมูล (สุวรรณสารราษฎร์บำรุง) โดยการเทียบเคียงสมรรถนะกับโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เสถียร อ่วมพรม. (2560). แนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. อุทัยธานี: ชมรมเด็ก.
- สาร ทรัพย์รุ่งทอง. (2557). วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สายทิพย์ ยะฟู. (2560). การวิจัยทางการศึกษา. เอกสารประกอบการสอน วิทยาการวิจัยทางการศึกษา. คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สิรินญา ศิริประโคน . (2561). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเกริก.
- สุพัฒนา หอมบุปผา. (2558). ตำราวัดผล: การวัดผลและประเมินผลการศึกษา. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุภาภรณ์ เทียงทางธรรม. (2564). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้สมองเป็นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). แสดงการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระดับนโยบายสู่สถานศึกษา. สืบค้นเมื่อ 27 มิถุนายน 2565, จาก <https://hrd.obec.go.th/>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. (2564). รายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ. 2564. อัดสำเนา.
- _____. (2565). ข้อมูลพื้นฐาน (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2565, จาก <http://spb3.go.th/spb3/index.php>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

Robert, G. P. (2018). Elementary Teachers' and Administration Experiences with Professional Development to help implement the Common Core: A Case Study. Doctoral Degree of Education (Administrator Education). Northcentral University.